

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 25.06.1981, sp. zn. 3 Cz 52/80, ECLI:CZ:NS:1981:3.CZ.52.1980.1

Číslo: 23/1983

Právní věta: Jestliže vykonatelné rozhodnutí soudu stanoví střídavě užívání věci z bezpodílového spoluvlastnictví manželů oběma spoluvlastníky v době až do vypořádání tohoto spoluvlastnictví a pro tento účel jim ukládá vydat věc vždy např. na určité dny (týdny, měsíce) druhému ze spoluvlastníků, nařídí se soudní výkon rozhodnutí odebráním věci (§ 345 a násl. o. s. ř.) a nikoliv ukládáním pokut (§ 351 o. s. ř.). Možnost opatření si jiné věci stejného druhu a stejné jakosti oprávněným k výzvě soudu na náklad povinného (§ 347 o. s. ř.) tu nelze vyloučit, avšak soud musí v rozhodnutí obsahujícím tuto výzvu věc, která měla být opatřena, blíže vymežit uvedením druhu a jakosti věci i rozsahem náhradního uspokojení.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 25.06.1981

Spisová značka: 3 Cz 52/80

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů, Výkon rozhodnutí

Předpisy: 99/1963 Sb. § 345

§ 347

§ 351 40/1964 Sb. § 146

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Oprávněný podal 1. 8. 1979 návrh na soudní výkon rozhodnutí odebráním osobního automobilu zn. Simca GRS (SPZ BME 90-50) s odůvodněním, že povinná nerespektuje smír účastníků schválený usnesením městského soudu v Brně ze 6. 11. 1978 č. j. 15 C 260/78-5, jímž bylo upraveno střídavé užívání automobilu účastníky tak, že povinná se zavázala vydat oprávněnému automobil vždy poslední den lichého měsíce v 15 hodin, aby jej oprávněný mohl užívat v sudých měsících. Uvedl, že povinná má automobil v držení již po dobu tří měsíců a odmítá jej dobrovolně vydat.

Městský soud v Brně usnesením z 8. 8. 1979 č. j. 26 E 1603/79-2 nařídil soudní výkon rozhodnutí odebráním uvedeného osobního automobilu povinné. Ve stanovený den se však automobil nepodařilo odebrat. Proto městský soud v Brně k návrhu oprávněného usnesením z 23. 8. 1979 č. j. 26 E 1603/79-7, které nabylo právní moci 15. 9. 1979, vyzval oprávněného, aby si na dobu, po kterou je podle usnesení městského soudu v Brně ze 6. 11. 1978 č. j. 15 C 260/78-5 oprávněn užívat osobní automobil, půjčil v půjčovně osobních automobilů automobil stejného „obsahu“ na náklad a

nebezpečí povinné. Tento postup odůvodnil ustanovením § 347 o. s. ř.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, tak, že uvedeným usnesením městského soudu v Brně z 23. 8. 1979 č. j. 26 E 1603/79-7 byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Soudní rozhodnutí, upravující střídavé užívání osobního automobilu či jiné věci z bezpodílového spoluvlastnictví až do doby jeho vypořádání a ukládající současně vydat věc k určitým dnům druhému účastníkovi, lze vykonat odebráním věci podle ustanovení § 345 a násl. o. s. ř., nikoliv ukládáním pokut podle ustanovení § 351 o. s. ř., protože vykonané rozhodnutí vykládá povinnost vykonanou zvláště upraveným způsobem výkonu rozhodnutí; nejde tedy o jinou povinnost ve smyslu ustanovení § 351 odst. 1 o. s. ř.

Ukládá-li rozhodnutí, jehož soudní výkon se navrhuje, aby povinný vydal nebo dodal oprávněnému věc, postará se předseda senátu o soudní výkon rozhodnutí tím, že dá odebrat věc se vším, co k ní patří, povinnému a odevzdá ji oprávněnému. Jestliže je k odebrání věci třeba listiny, odebere se i tato listina povinnému a odevzdá se oprávněnému spolu s věcí, jež byla povinnému odebrána (§ 345 odst. 1, 2 o. s. ř.). Na ustanovení § 345 až 347 o. s. ř. upravující soudní výkon rozhodnutí odebráním věci je třeba hledět jako na celek, a proto ani v případě, že vykonané rozhodnutí vykládá povinnost vydat věc, která je předmětem dosud nevypořádaného bezpodílového spoluvlastnictví, nelze vyloučit použití způsobu uvedeného v § 347 o. s. ř. Toto ustanovení umožňuje předsedovi senátu pro případ, že se nepodaří odebrat věc určenou v usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, vyzvat oprávněného, aby si věc opatřil na náklad a nebezpečí povinného. Možnost použití postupu uvedeného v tomto ustanovení však závisí na tom, zda jde o věc zastupitelnou a zda přichází v úvahu jiné náhradní uspokojení jako sankce za nesplnění uložené povinnosti.

Spotřební zboží je z hlediska soudního výkonu rozhodnutí zpravidla zastupitelnou věcí. Náhradní uspokojení opatřením jiné věci téhož druhu a jakosti natrvalo bude přicházet v úvahu zpravidla v případech, kdy vykonávané rozhodnutí ukládá povinnost vydat věc oprávněnému jednou provždy. V případě, že vykonávané rozhodnutí upravuje střídavé užívání věci z bezpodílového spoluvlastnictví na dobu jeho vypořádání a současně ukládá vydat věc na určité dny druhému účastníkovi, z povahy věci vyplývá, že náhradní uspokojení (opatření věci téhož druhu a jakosti) nemůže spočívat v opatření takové věci natrvalo, ale právě v jejím dočasném opatření např. vypůjčením k dočasnému užívání. Postupuje-li tedy soud podle ustanovení § 347 o. s. ř., musí blíže vymezit způsob náhradního uspokojení oprávněného.

V projednávané věci soud prvního stupně nepostupoval důsledně podle uvedených zásad a přehlédl, že druh a jakost osobního automobilu, o jehož vydání šlo, bylo možné srovnat např. s údaji o původu, třídě, obsahu válců motoru, případně o zvláštní výbavě, a že rozsah náhradního uspokojení bylo možné blíže vymezit např. údaji o počtu kilometrů apod. Vyzval-li oprávněného, aby si na náklad a nebezpečí povinné opatřil v půjčovně osobních automobilů na dobu, po kterou je podle vykonávaného rozhodnutí oprávněn užívat společný osobní automobil, jiný automobil stejného obsahu (patrně měl na mysli obsah válců motoru), aniž blíže vymezil jeho druh a jakost i obsah náhradního uspokojení, porušil svým rozhodnutím zákon v ustanoveních § 347 odst. 1 o. s. ř.